اخبار کوتاه

سرمای هوا مصرف گاز را مجدد افزایش کرد

همزمان با سردتر شدن دمای هوا در کشور، میزان مصرف گاز هم روند افزایشی یافت.

به گزارش پیام آشنا، روزهای گذشته با افزایش نسبی دمای هوا از میزان مصرف گاز در بخش خانگی و تجاری کاسته شده بود و همین امر نیز سبب افزایش تحویل سوخت به نیروگاه ها و به دنبال آن کاهش خاموشی ها شده بود.

در همین زمینه «عباس علی آبادی» وزیر نیرو به خبرنگار ایرنا گفت: تلاش های وافر وزارت نفت برای تامین سوخت سبب شده اکنون وضعیت تامین برق بهبود یابد.

اما به دنبال کاهش محسوس دمای هوا از روز گذشته، میزان مصرف گاز در بخش خانگی و تجاری و صنایع جزء، رو به افزایش گذاشته است.

در همین زمینه سخنگوی شرکت ملی گاز ایران گفت: مصرف گاز بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء روز گذشته ۲۰ درصد نسبت به روز مشابه پارسال افزایش داشته است.

«عبد حسن موسوی» با اشاره به اینکه مصرف گاز در بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء یکشنبه (۱۶ دی) ۲۰ درصد نسبت به روز مشابه پارسال افزایش داشته است، خاطرنشان کرد: ۶۴۲ میلیون مترمکعب گاز به این بخش اختصاص یافته است.

وی افزوده‌اند: دیروز ۸۷۱ میلیون مترمکعب گاز شیرین به شبکه سراسری تحویل شد که ۷۴ درصد آن سهم بخش خانگی، تجاری و صنایع جزء بود.

پیش از این هم که افزایش سرمای هوا مشکلاتی را ایجاد کرده بود «مسعود پزشکیان» رئیس جمهوری با انتشار ویدئویی از مردم دعوت کرد تا با کاهش ۲ درجه ای دمای محیط کمک کنند شرایط سخت نارازی اندکی بهبود یابد.

اقدامی که با استقبال خوب مردم و مسئولان روبه‌رو شد و سبب کاهش چشمگیر مصرف گاز در کشور شد.

ثبت‌نام خودروهای وارداتی تا ۲۲ دی‌ماه تمدید شد

مدیر طرح واردات خودروی وزارت صنعت، معدن و تجارت از تمدید مهلت ثبت نام خودروهای وارداتی تا روز شنبه (۲۲ دی ماه) خبر داد.

به گزارش پیام آشنا، مهدی ضیغمی دوشنبه در نشست خبری برخط با خبرنگاران با اشاره به جزئیات ثبت نام دور جدید خودروهای وارداتی گفت: مهلت بلوکه کردن حساب‌های بانکی دیروز به پایان می رسید که به مدت سه روز دیگر تا روز پنجشنبه (۲۰ دی ماه) تمدید شد.

وی افزود: متقاضیان برای ثبت نام در دور جدید عرضه خودروهای وارداتی تا روز پنجشنبه فرصت دارند تا ۵۰ میلیون تومان را در یکی از حساب های بانکی بلوکه کنند و سپس اقدام به ثبت نام کنند.

مدیر طرح واردات خودروی وزارت صنعت، معدن و تجارت بیان داشت: مهلت ثبت نام که تا ۲۰ دی ماه بود نیز به مدت ۲ روز دیگر تمدید شد.

وی از عرضه هشت هزار خودروی وارداتی در این دوره خبر داد و گفت: مدل خودروها چالکان است که اکنون به خاطر بارگزاری اطلاعات خودروها، سامانه تخصیص خودروهای وارداتی در حال بهروز رسانی است.

ضیغمی اضافه کرد: تا چند ساعت آینده امکان مشاهده جزئیات در سامانه تخصیص خودروهای وارداتی به آدرس https://saleauto.ir/announcement فراهم می شود.

قیمت گذاری دستوری مانع صادرات است

یک نماینده مجلس شورای اسلامی گفت: در شرایطی که تولید کننده به تاجر مواد اولیه را با نرخ آزاد تهیه می کند، صادرات در بازار نیمایی با توجه به قیمت گذاری دستوری امکان پذیر نیست.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، جعفر قادری نماینده مجلس شورای اسلامی در رابطه با لزوم حذف قیمت گذاری دستوری اظهار کرد: در قانون برنامه هفتم توسعه و قانون تأمین مالی تعیین کردیم که دولت حق ورود به قیمت گذاری دستوری ندارد و فقط در مواردی این حق برای دولت محفوظ است که تولیدکننده از ارز دولتی استفاده کند و آنجا حتماً باید قیمت گذاری صورت گیرد. در اصل جایی که برای تولیدکننده رانت ایجاد می کند امکان و حق قیمت گذاری وجود ندارد.

وی عنوان کرد: قیمت گذاری تأثیر مستقیم روی رانت دارد. یکی از معضلاتی که این سیستم ارزی را مختل کرد این بود که تولیدکننده‌های واحدهای هیدروکربنی و واحدهای قیر می گفتند درست است که مواد اولیه با قیمت پایه در بورس عرضه می‌شود ولی با توجه به ظرفیت‌های ایجاد شده در کشور که چند برابر مواد اولیه موجود در کشور است و در شرایط رقابتی، مواد به گونه‌ای عرضه می‌شود که تاجرا هستیم مواد اولیه را با نرخ آزاد تهیه کنیم اینکه زمان صادرات، دولت می گوید باید در بازار نیمایی عرضه شود، شدنی نیست. قادری تاکید کرد: در نهایت این نوع قیمت گذاری، زمینه صادرات را از بین می‌برد.

محدودیت عرضه روغن در بازار تکذیب شد

رئیس هیات مدیره انجمن روغن نباتی گفت: هیچ محدودیتی برای عرضه روغن به مردم وجود ندارد و توزیع این محصول با روال عادی خود در حال توزیع بوده و ایجاد هرگونه محدودیت تخلف است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از تسنیم، علی فاضلی رئیس هیات مدیره انجمن روغن نباتی در ارتباط با ایجاد محدودیت فروش روغن در برخی از واحد های صنفی گفت: هیچ محدودیتی برای عرضه روغن به مردم وجود ندارد و توزیع این محصول با روال عادی خود در حال ادامه است.

وی افزود: در مقدمه‌ای برای تامین روغن مورد نیاز صنف و صنعت مواعدی وجود داشت که این مشکل اکنون حل شده است.

رئیس هیات مدیره انجمن روغن نباتی ادامه داد: واحد های صنفی که برای فروش روغن به مردم محدودیت ایجاد کنند تخلف کرده اند.

وی تصریح کرد: قیمت روغن از تاریخ دوازدهم بهمن ماه ۱۵ درصد افزایش می یابد و اکنون روغن به وفور در فروشگاه ها عرضه می‌شود.

بنابر این گزارش، بعد از خروج شرکت صافولا عرستان از صنعت روغن نباتی ایران و با توجه به اینکه حجم بالایی از سهم بازار در اختیار این شرکت بود، مواردی در خصوص ایجاد اختلال در بازار مطرح شده که فتحی معاون وزیر جهاد کشاورزی نیز در این باره گفت یک شرکت داخلی سهام شرکت عرستگی را خریداری کرده و هیچ زیر ساختی از کشور خارج نشده است و همه ظرفیت‌ها در داخل به قوت خود باقی است.

پیام آشنا بررسی می کند

فرونشست زمین؛ بحرانی در حال گسترش

محبوبه بیدکی - فرونشست زمین پدیده ای است که به علت جابجایی لایه‌های زمین در نتیجه عواملی نظیر خشکسالی، استخراج آب زیرزمینی، فعالیت‌های انسانی نظیر ساخت سد و تخریب محیط زیست و... ایجاد می‌شود.

استان تهران از جمله استان‌های دارای این مشکل است از طرفی فرونشست دربرخی از کلان شهرها و مناطق پرجمعیت از جمله اصفهان، فارس، خراسان رضوی و کرمان ،موجب خطرات جدی نظیر خرابی سازه‌ها، ریزش و فروپاشی ساختمان‌ها، وضعیت نامناسب زیرزمینی شبکه‌های آب و برق و... می‌شود. در واقع اکثر استان‌های کشور از مشکلات فرونشست زمین رنج می‌برند اما میزان و شدت این مشکل در هر استان بسته به شرایط جغرافیایی، اقلیمی و اقتصادی متفاوت است. به عنوان مثال، استانی مانند اصفهان که با بحران‌های منابع آبی مواجه است احتمال می رود مشکلات فرونشست زمین بیشتری را تجربه کنند.

بدیهی است که برای مقابله با این بحران، نیاز به برنامه‌ریزی دقیق، استفاده از فناوری‌های مدرن جهت اندازه‌گیری و پیش‌بینی فرونشست زمین، مدیریت منابع آب و زمین مناسب، همچنین همکاری میان ارگان‌های ذیربط می‌باشد.

اما در این راستا محمد درویش رئیس کرسی سلامت اجتماعی یونسکو و فعال محیط زیست در مورد فرونشست زمین در تهران و سایر استان های کشور از جمله اصفهان، کرمان، خراسان رضوی و فارس می گوید: متاسفانه اغلب استان‌های کشور به ویژه محدوده‌های قابل سکونت دچار فرونشست شده‌است و بعضی از بخش‌های استان‌ها به دلیل کویری بودن قابل سکونت نیستند و بخش‌های دیگر نیز به طور عمده و بدون استثنا در اقصی نقاط کشور با معضل فرونشست زمین مواجه شده‌اند که در برخی از نواحی این مخاطره حدی رسیده که آثار فرونشست زمین خود را در سطح نشان می‌دهد.

این فعال محیط زیست با انتقاد از اثار فروریزش ها به صورت فرو چاله، نقطه‌ای و یا خطی در نقاط مختلف استان‌های کشور تاکید می کند: بیشترین وسعت را به لحاظ فرونشست به ترتیب استان های خراسان، اصفهان، فارس، کرمان و تهران دارند این مناطق جزو بخش هایی با تمرکز جمعیتی بالا هستند و کلان شهرهای بزرگی در این مناطق وجود دارند که به تبع آنها امر استحصال آب های زیرزمینی و کشاورزی وسعت بیشتری به خود گرفته و با افت سطح آب زیرزمینی، فرونشست نیز در این استان ها تشکیل می شود.

رئیس کرسی سلامت اجتماعی یونسکو یادآور می شود: متاسفانه بلافاصله نرخ فرونشست در کشور بالای ۴۰ سانتی‌متر در حوالی رفسنجان و بیش از ۳۰ سانتی متر در جنوب کرج است که نشان دهنده ابعاد این شرایط بحرانی و آثار تخریبی است.

درویش با تاکید بر روابط و مقررات برای مصرف آب، ساخت و ساز، توسعه شهری،آبیاری فضای سبز، استفاده از آب بازان و سایر موارد مختلف دیگر که در چندین کشور چهان تجربه شده‌ی گوید: بنده معتقدم می‌توانیم با اقداماتی جدی این چالش و معضل را کنترل کنیم به شرطی که این بحران به دغدغه مسئولین تصمیم گیرمبدل شود.

عضو مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع در مورد تخلیه برخی مدارس در اصفهان به‌دلیل فرونشست زمین، می گوید:متاسفانه یکصد و پنجاه مدرسه در این استان به دلیل فرونشست زمین تحت تأثیر قرار گرفته‌اند، واز این تعداد چهل و دو مدرسه تاکنون به طور کامل تخلیه شده‌اند.این مسئله یکی از پیامدهای بحران بی آبی در استان تاریخی اصفهان است. این استان که به نصف جهان شهرت دارد، نیازمند اداره و مدیریت مناسب، برای حل مشکلات خود است. که ممکن است نیاز به پشتیبانی بین‌المللی داشته باشد تا بهبود یابد.

وی با تاکید بر اینکه بحران بی آبی در اصفهان طی چند سال اخیر شدت گرفته، یادآور می شود: علاوه بر اینکه پروژه‌های انتقال آب به استان اصفهان و برخی استان های دیگر هنوز تکمیل نشده است، بی توجهی به خشک شدن رودخانه زاینده رود منجر به افزایش فرونشست در داخل استان شده به‌طوری که این بحران زیست محیطی تأثیرسیار زیادی بر مدارس و بیمارستان‌ها داشته واحتمال می رود این بحران به دیگر مناطق نیز گسترش یابد.

این فعال محیط زیست ادامه می دهد:بحران فعلی به همراه تشدیدبی آبی و فرونشست‌های زمین، احتمالاً منجر به اثرات نامطلوب خواهد شد که نیازمند اقدامات فوری و مؤثر جهت مدیریت منابع آبی و پیشگیری از افزایش بحران آب در اصفهان و برخی از استان های دیگر است.

گفتنی است: بیشترین میزان فرونشست زمین در تهران سالیانه حدود ۲۲ سانتیمتر در جنوب غرب شهر تهران رخ داده و مناطق ۹ و ۱۰، ۱۱، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹ و ۲۰ و ۲۱ است که حدود ۳ میلیون نفر جمعیت تهران در سال ۱۴۰۳ در آن زندگی می‌کنند و تحت تاثیر درجات مختلفی از این فرونشست هستند

mojgan.bidaki88@gmail.com

رقابت در بازار سرمایه؛ سبدگردان‌ها چگونه قوی‌تر می‌شوند؟

اختصاصی پیام آشنا- در نشست هم‌اندیشی شرکت‌های سبدگردان با رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار، موضوعات متعددی پیرامون وضعیت و چالش‌های صنعت سبدگردانی در بازار سرمایه بررسی شد. حجت‌اله صیدی، رئیس سازمان بورس، با تأکید بر نقش سبدگردان‌ها در پویایی بازار سرمایه، بیان کرد که انتظار می‌رود این نهادها به جای دنباله‌روی هیجانات بازار، پرچم‌داران تحلیل و تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر داده باشند. صیدی با اشاره به اهمیت گسترش بازار سرمایه، اعلام کرد که کشورهای موفق توانستند اندازه بازار سرمایه خود را به سطح تولید ناخالص داخلی (GDP) برسانند. وی افزود: «ارزش بازار سهام ایران در حال حاضر بیش از ۱۰،۰۰۰ همت است و برای رشد اقتصادی باید این میزان چندین برابر شود.» همچنین افزایش تعداد عرضه‌های اولیه و سبدگردان‌ها به‌عنوان عاملی برای طراوت بازار سرمایه مطرح شد.

رئیس سازمان بورس با بیان اهمیت مدیریت ریسک در بازارهای مالی، اعلام کرد که سازمان بورس آماده انعطاف در قوانین برای توسعه صنعت سبدگردانی است. وی افزود: «یکی از اهداف من در پایان دوره مسئولیتم، تحویل بازاری بزرگ‌تر و کارآتر به مدیران آینده است.»

چالش‌ها و درخواست‌ها

در ادامه نشست، فعالان صنعت سبدگردانی به بیان مشکلات و دغدغه‌های خود پرداختند.

- **فرآیند پیچیده امضای خیس:** بهویژه برای مشتریان شهرستانی به‌عنوان گلوگاهی برای توسعه صنعت سبدگردانی مطرح شد. پیشنهاد دیجیتالی شدن امضاها از سوی حاضران ارائه شد.
- **هزینه‌های بالای سبدگردانی:** از جمله هزینه‌های نرم‌افزاری و کارمزدی که فشار زیادی به شرکت‌های کوچک وارد می‌کند.
- **لزوم اصلاح قوانین:** از جمله تغییر در کفایت سرمایه و فرآیندهای مربوط به صدور مجوز.
- **توسعه توکنایز کردن دارایی‌ها:** این راهکار می‌تواند بازار سرمایه ایران را به صورت ۲۴ ساعته فعال کند و عمق بیشتری به آن بدهد.

فعالان این صنعت از سازمان بورس خواستند تا در راستای کاهش هزینه‌ها، اصلاح قوانین، افزایش جذابیت سبدگردانی، و تسهیل روندهای قانونی، گام‌های عملی بردارد.

در پایان، رئیس سازمان بورس تأکید کرد که این نهاد از ایده‌های نوآورانه فعالان استقبال می‌کند و تشکیل کارگروه ویژه برای رفع مشکلات این صنعت در دستور کار قرار دارد. وی گفت: «سبدگردان‌ها باید با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین، در مسیر رقابت رشد کنند و جایگاه خود را در بازار سرمایه بهبود بخشند.»

قیمت سیب زمینی متناسب می‌شود

مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران اظهار کرد: در ۷ استان سیب زمینی به اندازه کافی ذخیره شده و با عرضه این ذخایر، بازار به تعادل می‌رسد

به گزارش پیام آشنا، سیب زمینی از جمله کالای اساسی پرمصرفی است که مدتی درگیر رشد قیمت بود طی دوهفته گذشته افزایش قیمت سیب زمینی خبرساز شد و بسیاری معتقد بودند که برای بهبود شرایط، وزارت جهاد کشاورزی باید صادرات را متوقف کند تا قیمت در بازار داخلی متعادل شود. در همان بازه زمانی طی گفت‌وگویی که ایسنا با غلامرضا نوری قزلجه- وزیر جهاد کشاورزی -حاشیه مطرح شد: ما طبق قانون نمی‌توانیم صادرات را متوقف کنیم، قانون ما را منع کرده که به دلیل تنظیم بازار صادرات را متوقف کنیم، این موارد باید یک سال گذشته برنامه‌ریزی می‌شد، اما برای سال بعد برنامه‌ریزی شده که مشکلات این چنینی نخواهیم داشت.

اکبر فتحی - معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی - نیز در همان زمان درباره دلیل افزایش قیمت این محصول با تاکید بر اینکه شرایط هیچ ارتباطی با صادرات ندارد، گفت: طی سالیان مختلف در تولید محصولات سبزیجات و صیفی جات به لحاظ شرایط اقلیمی که کشور دارد، در برخی از ماه‌ها با کمبود تولید مواجه می‌شویم و این یک مسئله طبیعی است چرا که در فضای آزاد تولید می‌شود و استان‌های جنوبی هم در یک حدی ظرفیت تولید دارند. با لحاظ میزان صادرات ماهانه ۳۵ تا ۴۰ هزار تنی سیب زمینی، میزان ذخایر سیب زمینی ما در انبارهای سرد و سردخانه‌های سطح کشور به اندازه و حتی مازاد بر نیاز مصرف داخلی است. شرایط فعلی به کمبود موجودی ربطی ندارد، بلکه به دلیل نگهداری آن‌ها در انبارها و هزینه انبارداری است که این هزینه به قیمت تمام شده اضافه می‌شود.

حال پس از گذشته دو هفته از آن شرایط و افزایش قیمت، محمدرضا طلایی -مدیرعامل سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران- با تاکید بر اینکه در ۷ استان سیب زمینی به اندازه کافی ذخیره شده و با عرضه این ذخایر، بازار به تعادل می‌رسد، درباره شرایط فعلی سیب زمینی در بازار اظهار کرد: سیب زمینی با کیفیت مناسب و به قیمت ۲۱ هزار تومان از درب سازمان میادین تحویل غرفه‌داران داده می‌شود. سازمان میادین روزانه بر اساس قیمتی که اعلام می‌شود به قیمت حدود ۲۷ هزار تومان به مصرف کنندگان عرضه می‌کند. با توجه به ذخایر بسیار خوبی که سازمان تعاون روستایی از ماه‌های گذشته پیش‌بینی کرده و ذخیره سازی شده، هیچ محدودیتی برای عرضه نداریم و هر جا که بحث افزایش قیمت سیب زمینی مطرح شود باید ۴۸ ساعت قبل به ما اعلام کنند و در این صورت ما آمادگی حمل و انتقال بیش از ۲۰۰ تن به صورت روزانه را داریم تا بازار معتدل شود.

بر اساس نرخ‌نامه، قیمت میوه و سبزیجات در میادین میوه و تره‌بار قیمت سیب زمینی ۲۲ تا ۳۰ هزار تومان است.

«سکوهای خانه‌یاب» عامل اصلی افزایش قیمت مسکن و دلالان

نایب رئیس اتحادیه املاک گفت: با توجه به اینکه بنا بود آگهی‌های پلتفرم‌های خانه‌یاب محدود و کنترل شود، اما همچنان بدون هیچ‌گونه نظارتی به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، داوود بیگی نژاد نایب رئیس اول اتحادیه املاک تهران با اشاره به اینکه پلتفرم‌های خانه‌یابی باید حذف یا فارسی شوند، گفت: امروزه با توجه به دسترسی عموم افراد به گوشی همراه هوشمند، افراد بدون هیچ گونه مجوز یا تخصصی در فضای مجازی و برخی اپلیکیشن‌های خانه‌یاب، خرید و فروش یا رهن و اجاره فعالیت می‌کنند که موجب تشدید چالش‌ها در فضای مصرفی بازار مسکن شده است.

نایب رئیس اول اتحادیه املاک تهران در ادامه تاکید کرد: البته موضوع مسکن در کشور مهم است زیرا مصرف‌کننده مردم هستند و هرگونه پلتفرمی که موجب عدم تعادل در عرضه و تقاضای مسکن شود، مضر خواهد بود و قطعاً دراز مدت نیز تبعات جدی در بازار مسکن در پی خواهد داشت. اگر سیستم بازار تجارت متفاوت با سال‌های اخیر شده و فضای مجازی نیز هم اکنون قسمتی زندگی عموم را به خود درگیر کرده است، باید بدانیم اگر این اکوسیستم در حال حاضر کنترل نشود و بر اساس چهارچوب و مقررات پیش نرود، خطرات جدی بازار مسکن را تهدید خواهد کرد.

وی گفت: اپلیکیشن‌هایی که در بازار مسکن فعالیت می‌کنند، باید از سوی دستگاه‌های مربوطه کنترل و رصد شوند و در راستای خبیصرسانی به مصرف کننده واقعی قرار بگیرد و قطعاً نباید اجازه دهیم این نرم‌افزارهای که با زندگی مردم گره خورده بخواهند تداخلی ایجاد کنند و موجب آشفتگی در بازار مسکن می‌شود، زیرا بازار مسکن را رقابتی جلوه می‌دهند.

بیگی نژاد با اشاره به اینکه آیا مشاورین املاک قیمت واحدهای مسکونی را افزایش می‌دهند یا خیر، گفت: طبق بررسی‌ها مشاورین املاک قیمت‌ها در بازار افزایش نمی‌دهند و قطعاً بازار مسکن را تأثیرپذیری از قیمت‌ها نخواهد داشت و باید مشکل افزایش قیمت مسکن را در بازارهای دیگر پیگیر باشیم.

نایب رئیس اتحادیه املاک افزود: فضای نرم‌افزارهای خانه‌یاب بی نظم و قانون اداره می‌شود و اکثر مشکلات حوزه مسکن از این بستر رخ می‌دهد و اگر فردی در چنین فضاهایی فعالیت دارد باید مجوزهای لازم را اخذ کند.

این مسئول بحران فعلی بازار مسکن را ورود اپلیکیشن‌ها دانست و گفت: بحران مسکن ورود پلتفرم‌های خانه‌یاب است و این افراد جز دلالان و سوداگران این حوزه محسوب می‌شوند.

اهدای خون، اهدای زندگی

یادداشت

تصاحب بانک! (بخش آخر)

بند سیزدهم نیز شامیت و ضمانت اجرای اقدامات و قوت قلبی برای سرپرست بانک است. سهامداران عمده و مدیران ارشد بانک مشکل‌دار از تمامی امکانات مالی برای بسیج وکلای زبردست جهت طرح شکایات متعدد از اقدامات سرپرست برخوردار هستند اگر قانونگذار به سرپرست بانک، مصونیت (immunity) اعطا نکرده باشد، طبیعی است که بانک مرکزی قادر به مجاب اشخاص حرفه‌ای و توانمند برای تصدی سرپرستی بانک مشکل‌دار نخواهد شد و از طرف دیگر نیز صدور احکام قضایی احتمالی برای سرپرستان منصوب توسط بانک مرکزی، همه اقتدار مرجع نظارت بانکی را از میان خواهد برد و منجر به تجری بیشتر بانک‌های مشکل‌دار خواهد شد. بررسی قانون بانک مرکزی نمایانگر آن است که احکام «تصاحب» و «ضرورتی» در مواد ۳۰، ۳۱، و ۳۲ آن درج شده است. تطابق معیارهای ۱۳ گانه فوق‌الذکر با مفاد این ۳ ماده را می‌توان به شرح زیر بیان کرد:

ماده ۳۰ قانون بانک مرکزی، معیارهای شروع مکانیسم تصاحب بانک ونصب سرپرست را مشخص کرده ولی هیچ مابه مشخصی را برای الزام مقام ناظر بانکی به شروع این مکانیسم، تعریف نکرده است. عدم تعریف مابه برای شروع این مکانیسم، ریسک تساهل مقام نظارتی با بانک‌های بد را بالا می‌برد. به طور معمول، کاهش «نسبت کفایت سرمایه» از حداقل تعیین‌شده توسط مقام نظارتی برای مدتی معین (مثلاً شش ماه یا یک سال) و عدم توانایی بانک برای ارتقای این نسبت به حداقل تعیین‌شده توسط مقام ناظر بانکی، مهمترین مابه‌ای برای شروع مکانیسم تصاحب و تعیین سرپرست برای بانک مشکل‌دار است.

صدر ماده ۳۰ و بند اول آن، فاصله زمانی برای تصمیم‌گیری بانک مرکزی برای تصاحب و تعیین سرپرست بانک را پنج روز کاری تعیین کرده است. هر چند این زمان در مقایسه با فرآیند ماده ۳۹ قانون پولی و بانکی کشور مصوب سال ۱۳۵۱ که سال‌ها به طول می‌انجامید و در موارد بسیاری، اصولاً به انجام نمی‌رسید، رویایی و بسیار کوتاه به نظر می‌رسد ولی کماکان در مقایسه با استاندارد روز دنیا که به طور معمول دو روز تعطیل زمان می‌برد، طولانی‌تر است.

بند «ج» ماده ۳۲ قانون بانک مرکزی، صدور دستور موقت با حکم توقف نسبت به تصمیماتی را که بانک مرکزی در مقام ناظر حوزه پول و بانک اتخاذ می‌کند، توسط مراجع قضایی و غیرقضایی مجاز نداشته، لذا انطباق با اشخاص ردیف سوم حاصل شده است.

احکام ماده ۳۰ قانون بانک مرکزی، کلیه اختیارات و وظایف سرپرست بانک را احصا کرده، لذا اشخاص های ردیف‌های چهارم، پنجم و ششم، تحصیل حاصل شده است.

بند «ت» ماده ۳۰ قانون بانک مرکزی، لزوم پاسخگو بودن سرپرست به بانک مرکزی را تصریح کرده ولی شفافیت عملیات سرپرست از منظر بانک مرکزی را باید تلویحی و ذیل پاسخگو بودن ارزیابی کرد. از این منظر، اشخاص ردیف هفتم نیز محقق شده است.

بند ۳ از ماده ۳۰ قانون بانک مرکزی، مدت سرپرستی را یک سال تعیین کرده که امکان تمدید آن برای دو سال دیگر نیز فراهم است. تمدیدهای بعدی را نیز منوط به تصویب دوسوم اعضای هیات عالی کرده، ولی سقفی برای آن مشخص نشده است. لذا تحقق ردیف هشتم به صورت مشروط است.

با توجه به اینکه ماده ۳۱ قانون بانک مرکزی، هیات سرپرستی را واجد کلیه اختیارات و وظایف هیات‌مدیره و هیات عامل بانک دانسته و طبیعی است که این امر، هیچ‌گونه محدودیتی بر سر راه بانک مرکزی جهت انجام ارزیابی مستقل از سرپرست ایجاد نمی‌کند؛ لذا شاخص ردیف نهم را هم می‌توان به صورت تلویحی، محقق شده دانست.

بند ۵ از ماده ۳۰ قانون بانک مرکزی به رئیس کل بانک مرکزی این اختیار را داده که در صورت برگشت وضعیت بانک به شرایط مطلوب، بتواند بانک را مجدداً در اختیار سهامداران و مدیران جدید قرار دهد؛ لذا شاخص ردیف دهم را نیز می‌توان تحقق یافته محسوب کرد.

ماده ۳۳ قانون بانک مرکزی، عدم توفیق سرپرست در بازسازی بانک را به‌عنوان مابه مورد نیاز برای ورود بانک به مرحله گزیر تعیین کرده؛ لذا شاخص یازدهم نیز به‌طور کامل بیان شده است.

جزء دوم و سوم از بند «الف» از ماده ۳۱ قانون بانک مرکزی، اختیارات کاملی به سرپرست برای استیفای حقوق بانک از اشخاصی که باعث وضعیت فعلی بانک مشکل‌دار شده‌اند، اعطا کرده؛ لذا شاخص دوازدهم نیز رعایت شده است.

بند «ث» ماده ۳۲ قانون بانک مرکزی برای سرپرست مصونیت قائل شده و عملاً بانک مرکزی را مسئول اقدامات سرپرست محسوب کرده؛ لذا شاخص سیزدهم نیز رعایت شده است. با عنایت به مراتب فوق، می‌توان به احکام مربوط به تصاحب، بانک و نصب سرپرست در قانون بانک مرکزی نمره قبولی داد؛ ولی نکته مهم این است که آیا به بانک مرکزی و مدیران آن نیز می‌توان در اجرای احکام مذکور نمره قبولی داد؟

ب- ارزیابی عملکرد بانک مرکزی در خصوص اجرای احکام قانون بانک مرکزی برای تصاحب و نصب سرپرست برای بانک مشکل‌دار

قانون بانک مرکزی در ابتدای آذر ماه سال ۱۴۰۲ به تصویب رسیده و ۶ ماه پس از ابلاغ نیز لازم‌الاجرا شده؛ لذا زمان کافی برای بررسی احکام مربوط به تصاحب و نصب سرپرست برای بانک‌های مشکل‌دار توسط مدیران ارشد بانک مرکزی و حوزه نظارت آن وجود داشته است. از ابتدای خرداد ماه سال ۱۴۰۳ تا الان که به ابتدای دی‌ماه رسیده‌ایم نیز بیش از شش ماه سپری شده است.

از طرف دیگر آن‌گونه که در آذر ماه سال جاری به نقل از معاون تنظیم‌گری و نظارت بانک مرکزی نقل شده است، ۱۹ بانک کشور دارای نسبت کفایت سرمایه زیر ۱۲درصد هستند. نسبت کفایت سرمایه، اصلی‌ترین شاخص نظارتی برای تصاحب و نصب سرپرست برای بانک مشکل‌دار است. در کنار نسبت کفایت سرمایه پایین، نسبت نقدینگی فاجعه‌بار برخی بانک‌های مشکل‌دار که در میزان اضافه‌برداشت از حساب‌های بانک مرکزی منعکس شده و همچنین نسبت مطالبات غیرجاری بالا و حجم بالای دارایی‌های ثابت و سرمایه‌گذاری بانک‌ها در شرکت‌ها و شاید از همه مهم‌تر، رابطه ناسالم مابین مالکان بانک‌ها و بانک‌ها که منجر به دست‌اندازی به سپرده‌های مردم در قالب تسهیلات مرتبط شده، همگی نمایانگر مابه‌هایی است که چکیده شده و بانک مرکزی باید به‌فوریت و در همان مابه‌های اول لازم‌الاجرا شدن قانون بانک مرکزی، اقدام به تصاحب حداقل یک دوجین بانک‌های مشکل‌دار و نصب سرپرست برای آنها می‌کرد.

با توجه به اینکه تاکنون هیچ خبری از تصاحب و نصب سرپرست برای بانک‌های مشکل‌دار توسط بانک مرکزی منتشر نشده است، لذا عملکرد بانک مرکزی در اجرای احکام قانونی مواد ۳۰ تا ۳۲ قانون بانک مرکزی به‌هیچ‌وجه نمره قبولی نمی‌گیرد. بیهوده نیست که بارها گفته شده که هرچند برای اصلاحات نظام بانکی نیازمند قانون خوب هستیم، اما قانون خوب «شرط لازم» است ولی «شرط کافی» نیست و اصلاح وضع موجود نیاز به عزم جزم مدیران ارشد بانک مرکزی و هیات عالی آن دارد.

امیرحسین امین آزاد
مدیر کل اسبق نظارت بر بانک‌ها و موسسات اعتباری
بانک مرکزی
Alborz.payam@gmail.com